

کاروان شعر قاجار

طهرانی احقراری

گزیده اشعار

کردآورنده: مهدی شعبانی

سرشناسه	احرارى، طغرل:
عنوان و نام پدیدآور	کاروان شعر قاجار: مجموعه شعر/ طغرل احرارى؛ گردآورنده مهدى شعبانى.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات حوا، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهرى	۱۰۰ ص؛ ۱۴/۵ x ۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۷۷۷-۶۶-۵:
وضعیت فهرست نویسى	فبا
موضوع	شعر تاجيکى -- قرن ۲۰م.
ناسه افزوده	شعبانى، مهدى، ۱۳۶۴ -، گردآورنده
بندی ککړه	۱۳۹۴ ک۲ ۳لف/۹۱۷۱ PIR
رده بندي ديويي	۸۶۲/تج ۸
شماره کتابشناسى ملي	۴۱۳۱۵۲۹:

انتشارات حوا

کاروان شعر قاجار - طغرل احرارى

گردآورنده: مهدى شعبانى

نمونه خوان: عزيزه اخيار

مدیر هنرى: عطيه سادات بخاراى

صفحه آرا و طراح جلد: ليلا بلون

ناظر چاپ: خشايار فرج نژاد

چاپ اول: بهار ۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۷۷-۶۶-۵

نشانی: خیابان سهروردی، بالاترازمطهری، پلاک ۲۶۲، طبقه سوم

تلفکس: ۸۸۵۰۵۰۳۷

نظرات خود را درباره این کتاب وسایر کتاب ها با پیامک به

شماره ۲۰۰۰۹۵۹۲ برای ما ارسال کنید.

www.havvapunb.com

havvapunb@yahoo.com

قیمت: ۸۸۰۰ تومان

فهرست

۷	 دیباچه
۱۱	 آینه
۱۳	 شهنسوار
۱۵	 مهره عشق
۱۷	 زخم فراق
۱۹	 مجرم اشک
۲۱	 دل‌رو
۲۳	 زنده تا ابدی
۲۵	 دیر محبت
۲۷	 ناوک تیر
۲۹	 سودای خیال
۳۱	 رنگ تأثیر
۳۳	 مینا
۳۵	 قد دل‌آرا
۳۷	 قدر رفعت
۳۹	 تعمیر دل
۴۱	 عکس ماه من در آب
۴۳	 خانه بر دوش فنا
۴۵	 ای عمر مهمانی بس است
۴۷	 قامت دلجو
۴۹	 آمد و رفت
۵۱	 عبث

۵۳	 موج
۵۵	 قدح
۵۷	 صبح
۵۹	 گستاخ
۶۱	 رخ
۶۳	 پیغام
۶۵	 بت مهربان
۶۷	 جفا
۶۹	 انتساب نسخه مستی
۷۱	 انتظار نرس
۷۳	 یأس تا کی
۷۵	 باده عشق
۷۷	 باز رقص و باز رقص و ...
۷۹	 بیدل
۸۱	 گل
۸۱	 برقع ناز
۸۵	 بخت وازون
۸۷	 سواد سرمه شام
۸۹	 یاد ایام
۹۱	 ای فلک
۹۳	 مستزاد
۹۵	 مسدس

و ساج
۴۰۰

همزمان با دوره قاجار که با تغییر و تحولات
زیادی در زندگی و افکار ایرانیان همراه بود، شاعران
ایرانی هم آهسته آهسته از سبک دوره بازگشت پا
به دوره نوگرایی شعر مشروطه می گذاشتند. با
این حال در مناطق فارسی زبان همسایه، همچنان
سبک معروف به هندی به حیات خود ادامه

می‌داد. هرچند این کشورها نیز از آتش جنگ جهانی اول و درگیری‌های داخلی در امان نبودند. یکی از احیاگران سبک هندی در این دوره، محمد نقیب‌خان طغرل احراری، شاعر فارسی‌زبان تاجیکستان است.

طغرل در سال ۱۸۶۵ میلادی در روستای زاسون دره قلغَر (ناحیه عینی) در شمال تاجیکستان کنونی متولد شد؛ در آن سال که مصادف با سال ۱۲۸۳ قمری بود، ناصرالدین شاه قاجار در ایران حکومت می‌کرد.

پس از اتمام تحصیلات از اهالی سمرقند بودند و نسب او به نواحی ناصردین احرار ولی، عارف معروف طریقت نقش‌بند (۸۰۶-۸۹۵) می‌رسد. او در سنین جوانی پس از تحصیل دانش‌های زمانه خود، به شاعری روی آورد. احرار وی که در زمان حیاتش در شهر کاگان در ولایت بخارا (در ازبکستان کنونی)، به سال ۱۹۱۴ میلادی چاپ و منتشر گردید شامل بیش از سیصد غزل و چندین شعر در قالب‌های مستزاد، مخمس، مسدس، ترجیع‌بند، قسیده و مثنوی‌های کوتاه است.

هرچند طغرل در شعرش به طرق مختلف خود را پیرو بیدل دهلوی می‌داند اما زبان او از پیچیدگی شعر بیدل فاصله زیادی دارد و شعرش چیزی بین سبک عراقی و هندی است.

در اواخر حیات این شاعر بزرگ، مناطق فارسی‌زبان سمرقند و بخارا که در تصرف امپراطوری روسیه

بودند، درگیر بحران جنگ جهانی اول شدند. در سال‌های آخر جنگ، کم‌کم ارتش سرخ کمونیستی وارث امپراطوری روسیه شد و بعد شمال تاجیکستان را هم به کشور تازه تأسیس اتحاد جماهیر شوروی افزود.

طغزل در ابتدای حضور کمونیست‌ها با آنها همکاری کرد اما بعد از شکست ایشان از دسته مجاهدین باسماه‌بی، مورد سوءظن قرار گرفت و در سال ۱۹۱۹ میلادی از سر ریازان ارتش سرخ تیرباران شد. آرامگاه این شاعر نامی در روستای زاسون شهرستان عینی در شمال تاجیکستان قرار دارد.

متأسفانه درباره شعر این شاعر، آثار کمی در ایران به چاپ رسیده و تاکنون کتابی از او روانه بازار ایران نشده است. از جمله آثاری که درباره اشعار طغزل در تاجیکستان منتشر شده است، کتاب «ان محبت است که به‌همت اسرار رحمان در سال ۱۹۰۹ در شهر دوشنبه منتشر شد.

گزیده حاضر شامل چهل و دو غزل و یک مسزاد و یک مسدس از این شاعر توانای فارسی‌زبان است که با استفاده از دیوان او که یکصد سال پیش به‌همت ملا احمدخان رونق در بخارا به چاپ سنگی رسید، گزینش شده است.